

Estonia juurdeehitus tekitab erimeelsusi ka Tallinna linnavalitsuses

Tallinna linnavalitsuses on tekkinud kaks erinevat arvamust, mismoodi edasi minna Estonia juurdeehitusega: kui Keskerakond eesotsas linnapeaga pigem välistab praeguse lahenduse, siis sotsiaaldemokraadid (SDE) soovivad ikkagi kompromissi leida ja teha lõpliku otsuse suvel-sügisel, kui linna ja Estonia ühiskomisjon oma ettepaneku esitab.

Estonia juurdeehitus, millele riigikogu otsustas mullu raha eraldada, on viimastel päevadel tulise rünnaku alla sattunud, sest sotsiaalmeedias ringlevad eskiisidel on näha üsna hiiglaslikku hoonet, mis hakkaks asuma Tammsaare pargi ja Draamateatri vahel Estonia tagaküljel.

Lisaks ilmus esmaspäeval Tallinna poolt väljaantavas Pealinnas konkreetse pealkirjaga lugu, mis üheselt välistas juurdeehituse. Linnapea Mihhail Kõlvart (Keskerakond) ütles artiklis, et Estonia juurdeehitus ei lähe kokku paiga detailplaneeringuga ning pealegi on tegemist muinsuskaitsealuse hoone ja maa-alaga ning looduskaitsealuse pargiga. Kõlvart lisas, et tuleb otsida alternatiive.

Tegelikkuses jätkub arutelu selleks mullu septembris spetsiaalselt loodud komisjonis, mis koosneb kümnest ametnikust ja eksperdist, kellest viis on nimetanud Tallinn ja viis Estonia. Komisjon esitab oma lõppraporti hiljemalt sel sügisel.

Alles siis, kui komisjon oma raporti ja ettepanekud esitab, teeb Tallinn lõpliku otsuse – kas juurdeehitust on võimalik ehitada või mitte.

"Tegemist on väga-väga kaaluka otsusega nii linnaruumiliselt kui ka kultuuripoliitiliselt. Seda ei saa teha kõhutunde pealt, et kas mulle meeldib või ei meeldi. On väga palju aspekte, mida peab läbi kaaluma. Ja vajadusel tuleb teha ka arheoloogilised uuringud, kui seda peetakse oluliseks," ütles ERR-ile linnaplaneerimise eest vastutav abilinnapea Madle Lippus (SDE).

Komisjoni töö alles käib ja seega informeeritud otsust pole

err.ee

Eesti Draamateater
Rahvusoper Estonia
Estonia teater

praegu linnavalitsusel võimalik teha, lisas Lippus. Ometi on koalitsioonipartnerid linnavalitsuses oma arvamuse juba välja öelnud.

Lippuse sõnul selleks komisjon moodustatigi, et vältida emotsioonide pealt otsustamist ning leida erinevaid lahendusi, kuidas vajaliku juurdeehituse saaks siiski rajada.

"Minu ja kultuurivaldkonna abilinnapea Kaarel Oja (samuti SDE) huvi on, et kui riigilt tuli selline ülesanne, siis tuleb aru saada, millised on meie võimalused seda ülesannet lahendada. Et mitte öelda: ei, ei saa – see on hästi lihtne alati ja võib-olla on ka pigem traditsiooniks siinmail. Meie soov on aru saada, et kas ja kuidas saaks," lausus Lippus.

"Võib-olla tõesti linnapeale see konkreetne eskiis ei meeldi, aga minu arvates ei ole esteetilised kaalutlused need, mille põhjal edasi minna. Komisjoni lõppraportiga saabki informeeritult edasi minna. Mina ei pea heaks viisiks, et keerulistele küsimuste lähenetakse oma kõhutunde pealt, öeldes, et mulle mingisugune lahendus ei meeldi. Kui mingi lahenduse elluviimisel on objektiivsed takistused, siis tuleb nendega arvestada. Hetkel neid erinevate ruumilahenduste puhul väga selgelt ei ole," lisas abilinnapea.

Lippuse sõnul on komisjonis arutlusel erinevad ruumilised lahendused ja sotsiaalmeedias ringlev kaubanduskeskust meenutav eskiis ei ole kindlasti ainus.

"Mina seda lahendust ei toeta, see ei ole antud asukohta linnaruumiliselt sobiv. Aga sellel konkreetset eskiisil ma eriti ei peatuks, sest see on üks võimalikke variante, aga komisjon ei ole otsustanud ega arutanud, et juurdeehitus selline peaks olema. Komisjoni töö ei ole seda konkreetset visuaali arutada, vaid analüüsida läbi tingimused ja lähtekohad, kuidas riigikogu kultuurikomisjoni antud ülesannet saaks üldse lahendada. Komisjonil on neli peamist teemat: looduskaitse, muinsuskaitse, linnaplaneerimine ja kultuuripoliitika," märkis Lippus.

Abilinnapea sõnul annab see eskiis samas mingi ettekujutuse, millist ruumimahtu Estonia rahvas ise silmas peab. "Mahud, mida Estonial vaja on, on tõesti ruumiliselt ära kirjeldatud. Peamiseks küsimuseks on, et pealava oleks suurem ja mahuks

ära ka kõrvallava, tagalava ja lavatorn, aga kuidas need paikneksid, on lihtsalt üks võimalik ruumiline lahendus," lausus Lippus.

Komisjon on siiski ühe variandi välja valinud

Komisjoni kuuluv Tallinna strateegiadirektor Raido Roop aga ütles ERR-ile, et viiest ruumilisest lahendusest on välja valitud üks ja tegu on asukohaga, mida visuaalil on näidatud. Samas pole eskiisil näidatu arhitektuurne lahendus.

"Oleme valinud välja kõige edasijõudnuma eskiisi, mis ei ole kindlasti lõplik. Sellesama eskiisiga oleme täna komisjonis töötanud ja selle eskiisi suhtes võrdleme keskkonnakaitselisi, looduskaitse, muinsuskaitse ja linnaehituslikke piiranguid. Jah, (see asukoht on) tõenäoline. Kaalume ka variante, näiteks, mis jäävad Tammsaare pargi põhiosa poole, kas või sinna rajatud paviljoni otsa. Aga realistlikum lähenemine on Estonia tagakülg, mida nimetatakse ka ajalooliselt Uue Turu väljakuks, et juurdeehitus ei lähe Tammsaare pargi põhiosasse ja ei lähe paviljoni otsa," rääkis Roop.

Praeguse eskiisi järgi on ooperiteatri maht umbes 20 000 ruutmeetrit, mis on miinimum, et ehitust üldse kaaluda.

"Tänane ooperiteatri saal on liiga väike, et teha tänapäevasel tasemel ooperit ja et siia tuleksid mainekad väliskülalised ja -etendused. Kui juurdeehitist teha, on saalil minimaalsed mõõtmed, alla mille pole mõtet üldse teha. Võib mängida külg- ja tagalavadega, aga miinimumi määrab ikkagi põhilava suurus ja saali kohtade arv, mis on 1100," ütles Roop.

Uusi asukohti ei kaaluta

Komisjon peaks ka otsustama, kas vaja on teha arheoloogilised uuringud, mis võivad vajalikuks osutuda bastionaalvööndi tõttu – kirjalikele allikatele tuginedes teatakse, et alal asuvad müürid. Samas pole Lippuse sõnul see argumendiks, et alale kindlasti ei tohiks ehitada.

"Bastionaalvööndisse ehitamine on keeruline teema ja vajab kindlasti läbirääkimist UNESCO-ga. Aga bastionaalvööndisse ehitamisest meil olevikus on näited tegelikult olemas. Tallinn ise

projekteerib praegu reaalkooli juurdeehitust, mis samuti on bastionaalvööndis, vanade müüride peal, kus praegu asutakse tegema arheoloogilisi väljakaevamisi. Öelda, et bastionaalvööndisse ehitada ei saa, ei ole kindlasti tõene, sest Tallinn ise sinna hetkel ehitab," lausus Lippus.

2021. aastal uuris muinsuskaitseameti eestvedamisel 50–60 eksperti, kas juurdeehitust oleks võimalik rajada Tammsaare parki ning vastuseks oli ei. Tallinn ja rahvusoper otsustasid toona esitatud argumendid uuesti üle vaadata, kas need on absoluutsed või leidub siiski kaalutlemisvõimalus.

Linnavalitsus ega komisjon ei tegele rahvusoperile uue asukoha otsimisega, sest uue hoone ehitus oleks liiga kallis.

"Ainuke reaalne (teine) piirkond ongi Linnahalli-Vanasadama piirkond, kus on krunte, kuhu võiks operiteatri tegemist kaaluda. Komisjoni seisukoht on (aga) jõudnud sinna, et saame kasutada olemasolevaid ruume. Kui me ehitame alternatiivsesse asukohta, on ruumivajadus 40 000 ruutmeetrit," ütles Roop.

Lippus lisas, et ka tema hinnangul on praeguse hoone laiendus parim lahendus, sest sellega täidetaks oluline muinsuskaitsealine aspekt, et hoone säilib esialgses kasutuses.

Selge pole praegu veel see, kui palju annab Estonia juurdeehituse kui riikliku objekti tarbeks raha riik. "Täna võib öelda, et see 60 miljonit eurot, mis on mõtteliselt arvestatud kultuurkapitali rahastust, sellega ei tee juurdeehitist ära, see läheb oluliselt kallimaks," lausus Roop.

Lippus pakkus juurdeehituse maksumuseks 100 miljonit eurot ja uue hoone hinnaks kolm korda rohkem ehk 300 miljonit eurot. "Lisaks kallinevad (uue hoone puhul) ülalpidamiskulud, mis oleks nii suured, et kõik saavad aru, et see (uus hoone) on ebarealistlik unistus. Seetõttu me ei aruta praegu ka Tallinnas võimalikke uusi asukohti," ütles ta.

Lippuse sõnul saab linnavalitsus lõpliku otsuse teha tõenäoliselt sügisel.

Ka Roop hindas, et pigem valmib komisjoni raport suvel või sügisel. "Praegu ei ole ette näha, et kevadel tuleksime raportiga

välja. Pigem ikkagi sügise poole. Täna oleme teinud jutu-
aruteluringi, kindlaid seisukohti pole me veel kirjalikult
fikseerinud," lausus ta.

Rahvusooper Estonia juurdeehitise eskiisi visuaal. Selle asukoha
on Tallinna ja Estonia ühiskomisjon välja valinud kui kõige
mõistlikuma. Tegu pole arhitektuurse lahendusega, vaid eskiisiga
mahu näitamiseks. . Autor/allikas: QP Arhitektid